

Suicidalitet i et samhandlingsperspektiv

LPS Landskonferanse, Stavanger 2010

Gudrun Austad
Psykiatrisk Sykepleier

<http://www.tips-info.com/>

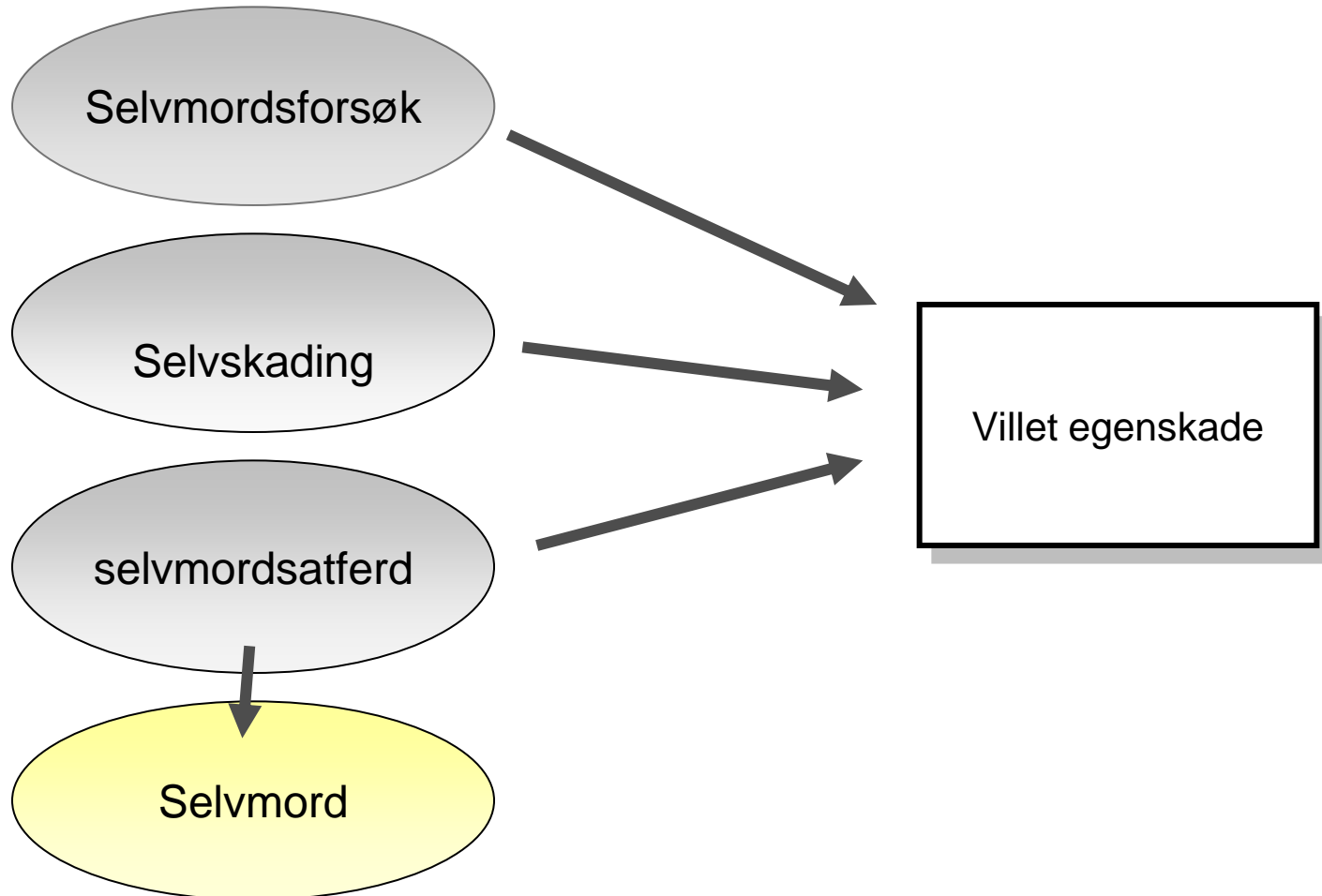
<http://www.rvts.no/>

Dagens tekst

- Begreper, omfang og risikofaktorer
- Som lyn fra klar himmel?
- Hva trenger man etter et selvmordsforsøk?

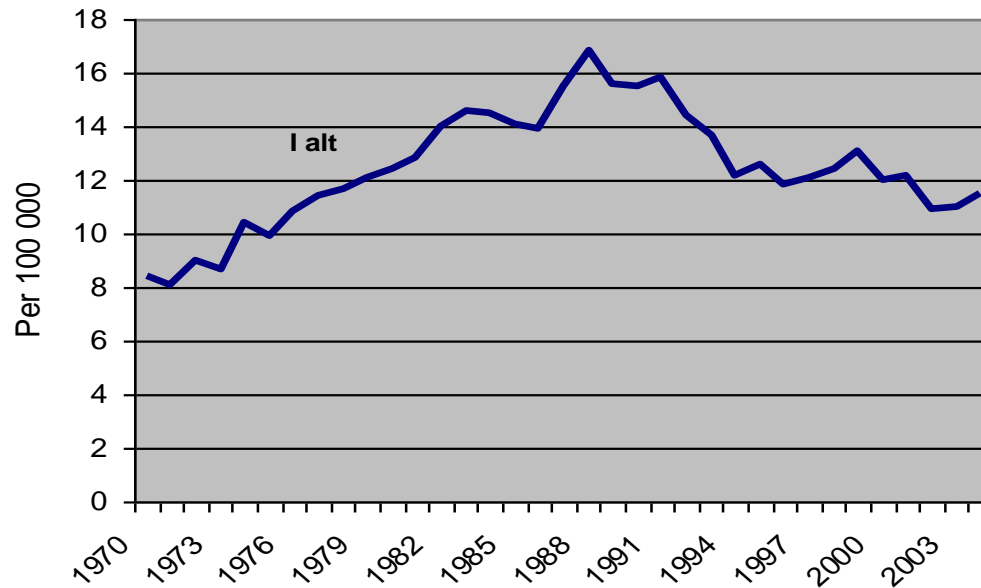
Begreper:

Omfang

- Selvmord
- Selvmordsforsøk

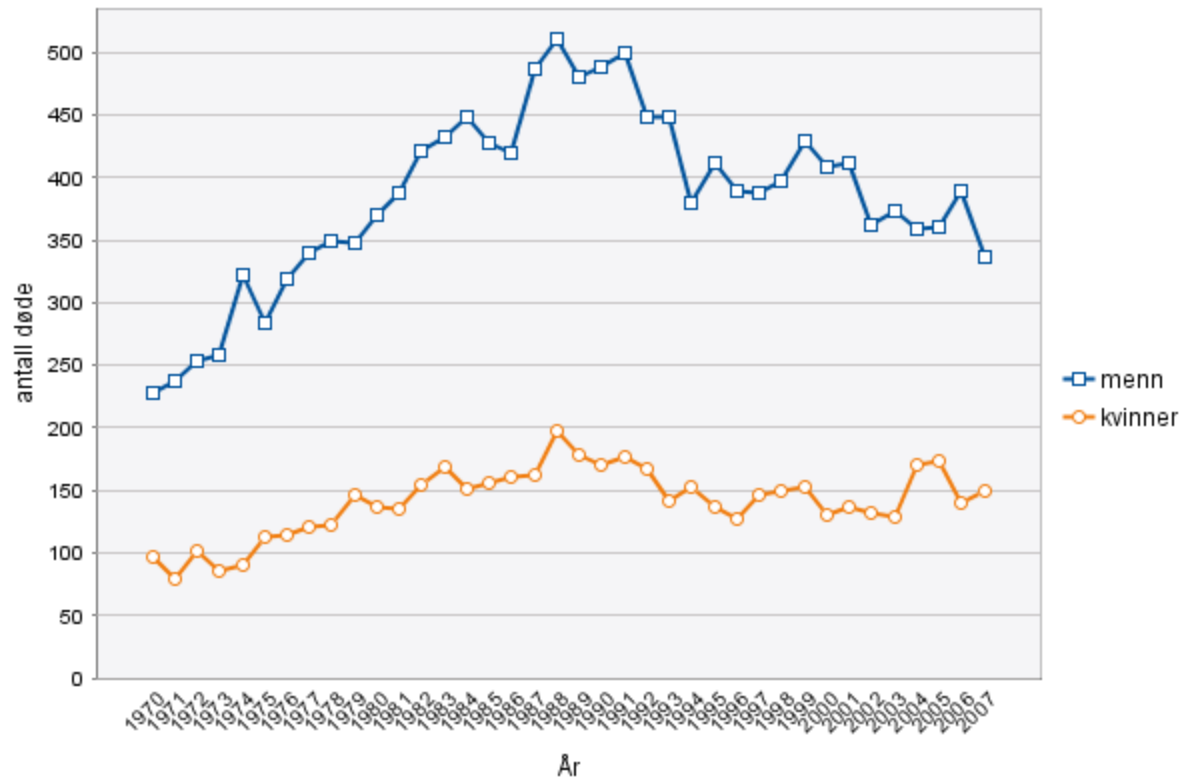
Figur 1. Selvmord totalt, per 100 000 innbyggere
Suicide in Norway 1970-2004, per 100,000 population

Datakilde: Dødsårsaksregisteret Source: The Norwegian Cause of Death Register Fra/from www.selvord.no 17.7..2007

Ref.: Gjertsen, F. (2007).
Statistiske oppgaver over selvmord
i Norge, Norden og de baltiske land
/ *Suicide statistics in Norway, the
nordic and the Baltic countries.*

Selvmord i Norge 1970-2007, antall per 100 000 innbyggere, Kilde: Dødsårsaksregisteret.

Selvmordsforsøk

- Ingen nasjonal registrering!!!

Risikofaktorer for selvmord

- **Psykisk lidelse (depresjon, ustabil personlighetsforstyrrelse, schizofreni)**
- **Rusavhengighet (alkohol, tabletter)**
- **Brudd i viktig relasjon / tap**
- **Tidligere selvmordsforsøk**
- **Selvmord i familien**
- **Stor ærekrenkelse**

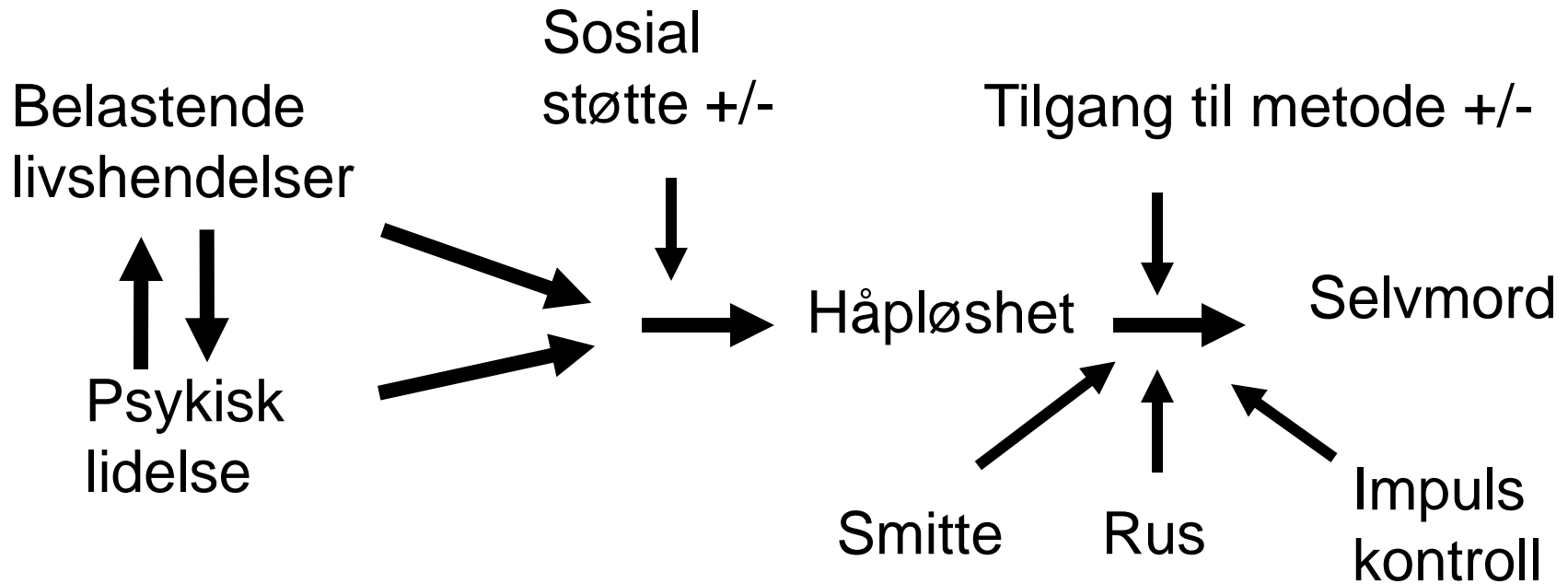
» (Nasjonale retningslinjer, 2008)

Som lyn fra klar himmel?

Selvmondsprosessen

(Mehlum)

Selvmordprosessen

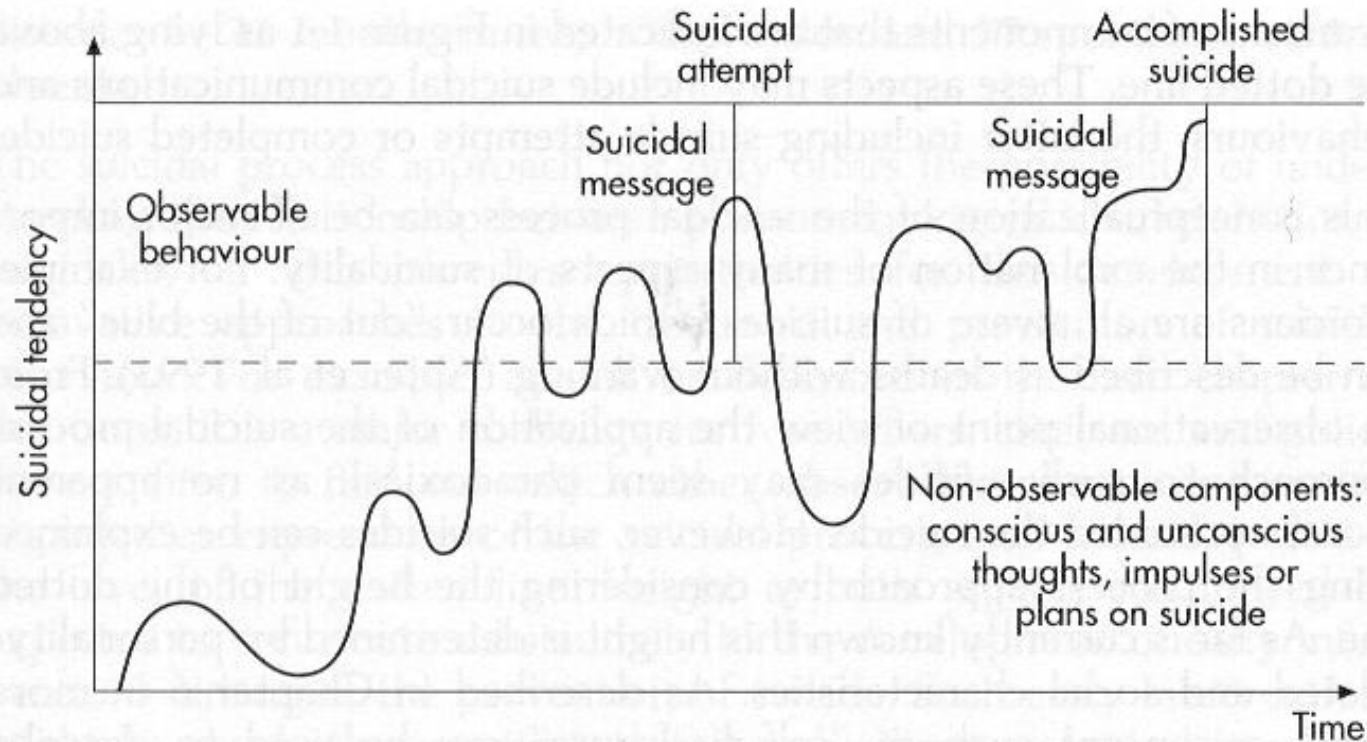
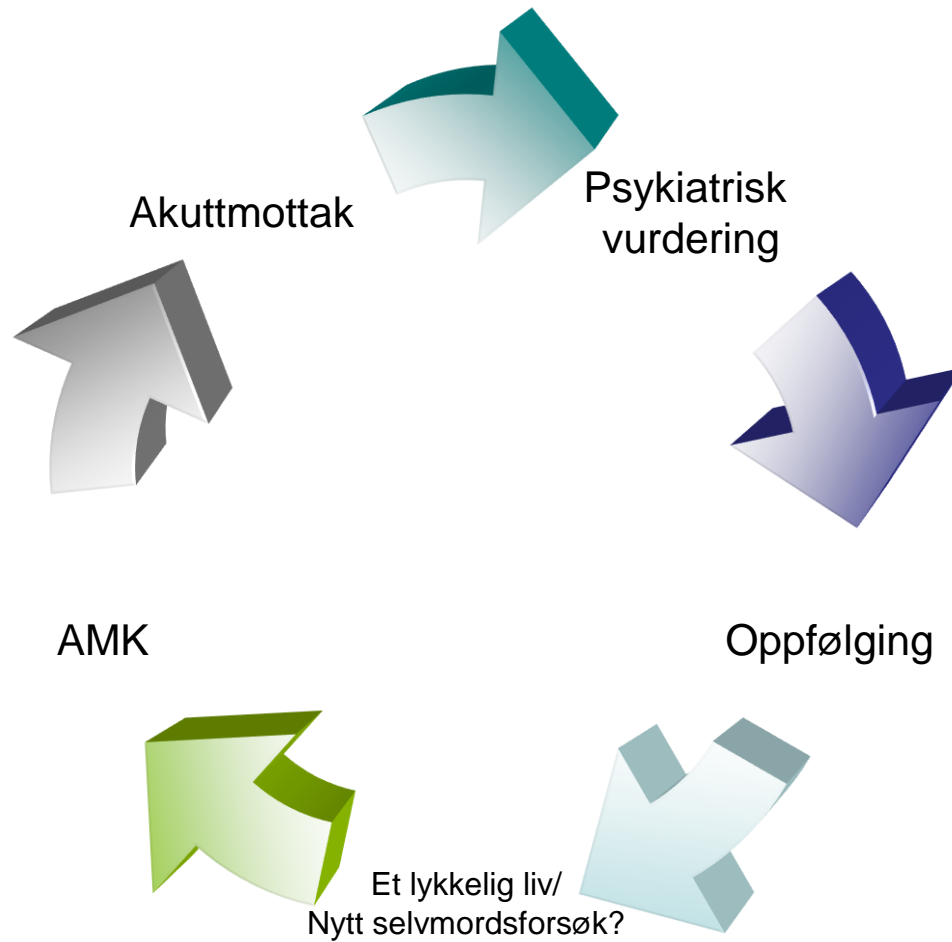

Figure 1.1 The suicidal process (reproduced by permission of Retterstøl, N. (1993) *Suicide: A European Perspective*. Cambridge, Cambridge University Press).

Hva anbefales?

- Handlingsplan mot selvmord 1994, Selvmordsforebyggende strategier rettet mot risikoutsatte grupper
- ”Rutiner for registrering, behandling og oppfølging av pasienter innlagt i norske sykehus etter parasuicid”. Statens helsetilsyns utredningsserie 3-2001

Nasjonale retningslinjer for forebygging av selvmord i psykisk helsevern

Behandlingskjede

Kontinuitet i behandlingen

- Samarbeid mellom sykehus og oppfølgende instans
- I sykehus:
 - Vurdering av selvmordsfare, psykisk helse og psykososial situasjon
 - Ordinær viderehenvisning + umiddelbar oppfølging
- I kommunen:
 - Kriseintervensjon og veiledning og motivasjonsarbeid
 - Helsesøster, Kriseteam, Psykisk helsetjeneste
- Kvalitetssikringstiltak (Begge):
 - Opplæring og veiledning av fagfolk
 - Avdelingsovergripende rutiner

Hva sier loven?

- Lov om helsepersonell, ([LOV 1999-07-02 nr 64](#))
- Lov om helsetjenesten i kommunene, ([LOV 1982-11-19 nr 66](#))
- Opptrappingsplanen for psykisk helse 1999-2006, Stortingsmelding nr. 25 (1996-97)

Hva sier Samhandlingsreformen?

St.meld. nr. 47
(2008-2009)

Samhandlingsreformen

Rett behandling – på rett sted – til rett tid

*Tilråding fra Helse- og omsorgsdepartementet av 19. juni 2009,
godkjent i statsråd samme dag. (Regjeringen Stoltenberg II)*

Hva sier forskningen?

- Behandlingskjeder reduserer ikke selvmordsratene (Rossow et al, 2009)
- Behandlingskjeder trengs, men er ofte ikke gode nok (Mehlum & Ramberg, 2010)
- Høy kvalitet på omsorg for selvmordsforsøkere er viktig og kjennetegnes ved opplæring og rutiner (Mehlum et al, 2010)

Oppfølging i kommunen

- Noen kommuner har planer for selvmordsforebygging
- Har din?

vivat

– førstehjelp ved selvmordsfare

● 10. september 2009

Verdensdagen for selvmordsforebygging

● Selvmordsforebygging i forskjellige kulturer

Hadde det hjulpet
om pappaen min

Ove

født 28. juni 1977
hadde fått låne Bamse
om natten
25. desember 2006?

Datter

Det er slike spørsmål
som plager oss når det
er noen som har selvmordet

Kontakt oss hvis
du trenger støtte

LEVE

Landsforeningen for
etterlatte ved selvmord
www.leve.no

Hadde det hjulpet
om pappaen min

Ove

født 28. juni 1977
hadde fått låne Bamse
om natten
25. desember 2006?

Datter

Det er slike spørsmål
som plager oss som har
mistet noen ved selvmord.

Kontakt oss hvis
du trenger støtte.

LEVE

Landsforeningen for
etterlatte ved selvmord
www.leve.no

Nyttige nettsteder

- www.selvmord.no
- www.rvts.no
- www.unn.no/vivat
- www.leve.no
- www.kriser.no

Noen artikler

- Mehlum L, Ramberg M. [Continuity of care in the treatment of suicide attempters? Current challenges.](#) Archives of Suicide Research 2010;14(2):105-108.
- Mehlum L, Mork E, Reinholdt NP, Fadum EA, Rossow I. [Quality of psychosocial care of suicide attempters at general hospitals in Norway – a longitudinal nationwide study.](#) Archives Suicide Research, 2010;14(2):146-57.
- Rossow I, Mehlum L, Gjertsen F, Møller B. [Chain of care for patients with intentional self-harm: an effective strategy to reduce suicide rates?](#) Suicide Life Threat Behav. 2009 Dec;39(6):614-22. (utk. feb. 2010)